

Stelen ved Almsted Korsvej

Fortalt af Aage og Heidi G. Birck

Landskabsskulptur til minde om digteren Martin N. Hansen.

Højde 5 m., grundplan 1,00 m x 1.30 m.

Udført af Aage og Heidi Birck, 1992 / 1993.

Det mål vi satte os, var, at lave en markering i landskabet, et mindesmærke, som ikke skulle have monumental karakter, men snarere fungere som en varde eller stele eller bautasten - et signal om, at her er der noget at lede efter, Som både skulle have arkitektoniske og rent skulpturelle referencer. Det skulle rumme tekster af Martin N. Hansen og skulpturer som billedmæssigt supplerede de udvalgte tekster.

Vi delte det kunstneriske ansvar imellem os, således at Aage Birck stod for udformningen og konstruktion af stelen og Heidi G. Birck for det skulpturelle i de figurer der "bærer" toppen. Materialerne til det lille bygningsværk er mursten, højtbrændt stentøjsler og granit.

Inddækningen af toppen er udført i kobber. Murstenene er doneret af Petersen Tegl, Broager, som bl.a. har en særlig produktion af håndstrøgne, kulreducerede mursten, som her er anvendt i en kombination med formsten og muret op i 73 skifter. De ovennævnte mursten giver allerede fra starten stelen en vejrbitd og farvemæssig karakter, som kendetegner smukt gammelt murværk. Basis er omgivet af glathugne granitsveller, som danner overgang fra græs til mur. Grunden blev doneret af Hans Hansen, Almsted 10. Egon Iwang stod for bygningen, men Preben Sparholdt Rasmussen overtog frivillig opgaven.

Selve udformningen af landskabsskulpturen er meget enkel:

Grundformen er et kors med to korte og to længere modstående sider. Det symboliserer et simpelt kryds på et stykke af en egn som har fået betydning.

I læsehøjde er der indmuret fem stentøjstavler med indprægede tekster. En, den mindste, informerer om anledningen til, at der står en stele her, og de fire andre rummer hver et vers fra Martin N. Hansens forfatterskab udvalgt i samarbejde med hans søn Klaus Eckhard Hansen..

De fire stentøjsfigurer er modelleret således, at de passer ind i hjørnerne og illuderer at bære kronen på toppen, som en slags karyatider.

Stelen blev i 2017 renoveret af Steen Iwang.

E KOK' I ALMSTEJ DI ER SÅ SØVNE,
OG ALL' E HØNS HÆRR ET TRØVSOMT LØVNED,
SÅ TIDLE HAMRER DEN GAMMEL SMEJ,
TE INGEN KOKKE KAN SOV' I FREJ.

... et vers om hannerne i Almsted - selv om man er træt af mangel på søvn, behøver man ikke helt at miste værdigheden. Den stiliserede hane med brystet svulmende, parat til et morgengal - bliver alligevel overmandet af søvnen, så hovedet synker ned mod brystet igen,

DET MOL, SOM HÆ LISTET OG SPRUNGEN
SOM KILLINGE ØVER VOR VUGG,
ÅLT SOM DET BLØV HVISKET OG SUNGEN,
SKULL DET VÆR' FOR RING' Å BRUGG?

... et vers som handler om modersmålet, om overlevering af dialekt og egnskultur til de næste generationer. Moderen vender ind imod muren og lader barnet, som bærer af fremtiden, vende udad imod os, skønt det stadig selv er indadvent - lyttende.

I E KRIG DA LÆN'D dæ MÅNNE
HJEM TIL DEM, DI ÅLDE SAV.
MÅNNE VINTER NO FORGÆVES
ÆDDE JENN SOM DI HOLDT ÅV.

... et vers om soldat og krigsfange, om savn og hjemve, om at være et nummer i en uniform, men indeni et individuelt menneske. Heidi G. Birck har ofte i sine skulpturer arbejdet med det sammensatte i mennesket og valgte her at vise, at der bag uniformens panser gemmer sig et blødt menneske som nok er individuelt, men har mere tilfælles med de andre mennesker end det der adskiller os,

NO GIK HAN OG GLEMT SIG HIJLT SJEL BAGG E PLOV,
OG MIDT O E MARK HOLDT PÆR PÆRSEN OG STOV
OG TÆNT O DET MÆRKE MED KVINFOLK OG KRI -
KÅN DEN, DER BLØV FANGE, DA ÅLDE BLYV FRI?
MADELEINE - MADELEINE - MADELEINE.

... til dette vers har Heidi Birck lavet sin helt subjektive opfattelse af det billede, man kunne bære af den, man ikke fik, men heller aldrig glemte. Her en kvindeskikkelse, forenklet - idealiseret, men især lidt mystificeret.

Stelen 2022

Der er nu opsat bænke og plantet træer og blomster. Stedet vedligeholdes af de lokale, Gunnar Hansen og Arne Dreier.

